

3/2024

ISSN 2956-2724

**OD DANYCH DO DECYZJI: PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI
DLA PRZEDSIĘBIORCÓW**

SOCIAL MEDIA DLA TWOJEJ FIRMY

WORK-LIFE BALANCE W KODEKSIE PRACY

WSTĘP

Wakacje to idealny czas na oderwanie się od codziennych obowiązków a przy okazji poznania kultury i stylu życia mieszkańców innych krajów czy kontynentów. Skupiając się tylko na Europie to poszczególne kraje różnią się nie tylko kulturą czy kuchnią, ale też podejściem do równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, polityką pracowniczą czy kulturą pracy.

Zaczynając od standardowego tygodnia pracy to w Polsce wynosi on 40 godzin, natomiast we Francji ustawowy tydzień pracy to 35 godzin, natomiast w krajach skandynawskich (Szwecja, Dania) wiele firm wprowadza 6-godzinny dzień pracy.

Jeszcze większe różnice zauważymy w stylu pracy i trosce o dobrostan pracowników. W Polsce nadal kultura pracy bywa bardziej formalna i hierarchiczna. Wciąż w wielu firmach widoczna jest tradycja długich godzin pracy i oczekiwania, że pracownik będzie fizycznie obecny w biurze. We Francji jest zakaz wysyłania służbowych e-maili poza godzinami pracy (tzw. prawo do odłączenia), Niemcy są znane z wysokiej produktywności, ale nie przekłada się to na liczbę przepracowanych godzin, biura opuszczają znacznie wcześniej od Polaków. W krajach skandynawskich elastyczność pracy jest powszechnie akceptowana. Praca zdalna była tam popularna jeszcze przed pandemią, kładzie się większy naciska na jakość wykonywanych zadań niż czas spędzony w pracy.

Tematyka równowagi między pracą a życiem prywatnym oraz zdrowia psychicznego pracowników zyskuje na znaczeniu także w Polsce, chociaż nie jest jeszcze tak mocno zakorzeniona jak w krajach zachodnich. Zmieniająca się sytuacja na rynku pracy pozwala młodszemu pokoleniu na domaganie się coraz elastyczniejszych warunków, a pracodawcy zaczynają się dostosowywać do tych oczekiwań.

Jakkolwiek nie spędzalibyśmy wakacji to powroty do pracy i zderzenie z rzeczywistością bywają trudne. Krytyczniej przyglądamy się wymaganiom dnia codziennego. To dobry czas na refleksje dotyczące poświęcenia dla pracy kosztem rodziny, zdrowia czy pasji oraz motywacja do wprowadzenia zmian i reorganizację priorytetów. Może stać się punktem wyjścia do rozważenia zmiany miejsca pracy, podjęcia nowych wyzwań zawodowych lub poszukiwania rozwoju w obecnym miejscu pracy. Dla wielu osób wakacje stają się momentem przełomowym, kiedy decydują się na rozwój, zmianę ścieżki kariery oraz wyznaczenie sobie nowych celów zawodowych. Takie przemyślenia pourlopowe to dobra okazja do rozwinięcia nowych umiejętności, podjęcia szkoleń i kursów, które pomogą w lepszym wykonywaniu obowiązków zawodowych lub przybliżą nas do nowej ścieżki kariery.

W numerze Biuletynu, który macie Państwo przed sobą znajdziecie informacje dotyczące równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, ale także programu szkoleniowego dla pracowników, którego Lubelski Park Naukowo Technologiczny jest operatorem. Zachęcam Państwa do podnoszenia swoich kwalifikacji w ramach projektu Park Nowych Kwalifikacji dla MŚP oraz życzę spełnienia w życiu zawodowym i prywatnym.

Magdalena Stachyra

Wydawca:

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny S.A.
ul. Dobrzańskiego 3
20-262 Lublin
e-mail: redakcja@lpnt.pl
tel.: 81 534 61 00

Redakcja:

Agnieszka Chróścik – Redaktor Naczelny
Emilia Rolak

W NUMERZE:

4

Międzynarodowa sieć innowacji z LPNT

7

Wachlarz możliwości w „Parku Nowych Kwalifikacji dla MŚP”

9

Mediacja dla biznesu – kluczowe elementy z perspektywy przedsiębiorców

10

„Lubelski Park Nowych Możliwości” – diagnoza, szkolenia i aktywna integracja

12

Od Danych do Decyzji: Praktyczne Wskazówki dla Przedsiębiorców

14

Fake News: Czym jest i jak się przed nim bronić?

16

Instrumenty finansowania MŚP z podziałem na specjalizacje

18

Social Media dla Twojej firmy

21

Weryfikacja powiązań MŚP

23

Work-life balance w Kodeksie pracy

25

Robotyka i programowanie dla dzieci: inwestycja w przyszłość

Międzynarodowa sieć innowacji z LPNT

Karolina Woś

LPNT S.A. od lat realizuje projekty współfinansowane ze źródeł krajowych i międzynarodowych. Współpraca ponadregionalna a nawet ponadnarodowa wydaje się dla nas nieocenionym źródłem dobrych praktyk, możliwością wymiany doświadczeń i zmiany lokalnego systemu wspierania innowacji, czerpiąc z innych europejskich ośrodków innowacyjnych. W najbliższej przyszłości planujemy angażować naszą instytucję w projekty międzynarodowe na rzecz wspierania lokalnego biznesu, a także włączać lubelskie MŚP w te procesy i ponadregionalne sieci innowacji.

Wspieranie współpracy międzynarodowej jest dla nas jednym z najważniejszych przejawów polityki Unii Europejskiej (UE) odwołującej się do idei „otwartych granic” i niwelacji negatywnego wpływu granic państwowych na życie społeczne i ekonomiczne. Dotychczasowe doświadczenia współpracy z instytucjami i firmami z innych państw UE pokazują, że możemy być bardzo wartościowym i równorzędnym Partnerem do realizacji projektów- mamy świetne pomysły, jesteśmy sumienni, pracowici, a projekty międzynarodowe potrafimy przekładać na sukcesy i korzyści, przewyżczając stereotypy i uprzedzenia. Większej trudności dotyczy pokonywanie granicy państwowej jako bariery administracyjnej, społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej i kulturowej. Na szczęście wiele programów wychodzi naprzeciw tym problemom wspierając transformację w kierunku lepiej działających ekosystemów wspierania biznesu oraz pomagając przewyżczać lokalne problemy i bariery dzięki rozwiązaniom wypracowanym przez inne kraje.

Jako Instytucja Otoczenia Biznesu widzimy duże możliwości w realizacji projektów w ramach programu Interreg. Jego celem jest międzyregionalna współpraca, zbliżanie Europejczyków, pomoc w rozwiązywaniu wspólnych problemów. Program ułatwia dzielenie się pomysłami i zasobami (wiedzą, kompetencjami, infrastrukturą itp.) oraz zachęca do strategicznej pracy na rzecz wspólnych celów.

Program Interreg Europa, jest skierowany głównie do lokalnych i regionalnych władz publicznych z naszego obszaru środkowo-europejskiego. Koncentruje się na identyfikacji, analizie, rozpowszechnianiu oraz transferze dobrych praktyk i doświadczeń z zakresu polityki w celu poprawy opracowywania i wdrażania polityk rozwoju regionalnego. Prościej mówiąc, jako uczestnicy możemy wybrać największe problemy lokalnej polityki i bazując na tym, co się sprawdziło w praktyce, u Partnerów z zagranicy, możemy spróbować poprawić sytuację w swoim regionie. Partnerzy natomiast

mogą przedstawić w jaki sposób przeprowadzić proces takiej naprawy i jakie działania podjąć, żeby zwiększyć szanse na zaadoptowanie rozwiązania z zagranicy do naszych polskich, lokalnych warunków.

Program takiej współpracy międzyregionalnej kładzie szczególny nacisk na tworzenie sieci, wymianę i przekazywanie doświadczeń w celu znalezienia rozwiązań dla wspólnych wyzwań. Korzyści z takich projektów przedstawia rys. 1

Korzyści z procesu międzyregionalnej wymiany doświadczeń

Rozwój pracowników/ obywateli

- pogłębianie wiedzy
- zwiększanie zdolności zawodowych
- budowanie relacji międzynarodowych
- nabywanie umiejętności miękkich

Rozwój organizacji

- pogłębianie wiedzy przez organizację
- budowanie doświadczenia
- lepsze zarządzanie współpracą
- międzyregionalne kontakty i możliwości
- możliwość budowania wieloletniej współpracy na bazie dotychczasowych osiągnięć

Przykładem takiego projektu, który LPNT realizował w ramach Interreg Europa, jest START EASY. Był on inicjatywą Rządu Katalonii, który wspólnie z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi z całej Europy (Belgia, Hiszpania, Włochy, Litwa, Łotwa i Polska) poprowadziła proces wzajemnego uczenia się dobrych praktyk związanych z tworzeniem najlepszych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Konsorcjum zidentyfikowało i opisało 20 najlepszych praktyk, które mogą być wdrażane w innych regionach (<https://projects2014-2020.interregeurope.eu/starteasy/good-practices/>). LPNT z sukcesem wdrożyło pomysły wypracowane w trakcie realizacji projektu, w tym zorganizowało projekt dla młodzieży „Lubelscy Przedsiębiorcy Jutra”

a Partnerami Strategicznymi konferencji finałowej został Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. oraz Totalizator Sportowy Sp. z o.o. z marką parasolową LOTTO.

Nasze doświadczenie w realizacji projektów międzynarodowych pokazuje, że nie tylko Instytucje Otoczenia Biznesu, Sektor Publiczny czy Naukowy może brać udział w międzynarodowych projektach. W wielu programach jest bardzo pożądanym udział MŚP, a często jest to warunek konieczny!

Komisja Europejska świetnie zdaje sobie sprawę, że małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) stanowią największy udział w gospodarce europejskiej i są ważnym źródłem innowacji i przedsiębiorczości. Dlatego kieruje różnorodne wsparcie dla MŚP w ramach wielu programów i konkursów.

Konkurs	Jakie MŚP mogą wnioskować?	Jakie pomysły wspiera konkurs?
EIC Accelerator	Sztandarowy konkurs dla MŚP, które posiadają zweryfikowany rynkowo prototyp rozwiązania (TRL 6-7).	Projekt jest realizowany indywidualnie i musi wyróżniać się technologią przełomową w skali Europy oraz dużym potencjalnym wpływem na rynek i/lub społeczeństwo, z możliwością skalowania i znacznym ryzykiem inwestycyjnym. Dofinansowanie w formie grantu na prace B+R oraz finansowanie w ramach inwestycji na komercjalizację.
EIC Pathfinder	Innowatorzy prowadzący przełomowe badania naukowe na najwcześniejszych etapach prac B+R (TRL 1 – 4). Najczęściej projekty te realizuje się w konsorcjum międzynarodowym.	Projekt jest dla Ciebie jeśli chcesz zweryfikować radykalnie nową technologię lub przełom naukowy. Wsparcie dla zespołów badawczych poprzez finansowanie badań mających na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych w celu identyfikowania, rozwijania i zwiększania skali przełomowych technologii i przełomowych innowacji w Europie.
EIC Transition	Innowatorzy, którzy wypracowali innowacyjne rozwiązania w ramach innego konkursu Horyzont (np. EIC Pathfinder) i wykazują one potencjał biznesowy.	Technologia powinna być na poziomie TRL 4-6, projekty są realizowane indywidualnie lub w międzynarodowym konsorcjum.
EIT (European Institute of Innovation and Technology – EIT)	MŚP poszukujące programów akceleryacyjnych i mentoringowych dla start-upów, które można realizować w międzynarodowej sieci współpracy skupionej wokół obszarów tematycznych odpowiadających na globalne wyzwania.	Konkurs służy do łączenia innowacyjnych MŚP z wiodącymi Partnerami biznesowymi, naukowo-badawczymi w celu współpracy, wymiany doświadczeń oraz wprowadzania innowacji na rynek. Możliwy jest rozwój pomysłów od poziomu TRL 1 do TRL 9. Musi on wpisywać się w tematykę działania jednego z 9 działających EIT. Obecnie działają m.in.: <ul style="list-style-type: none"> EIT Digital (Wsparcie i budowa silnej cyfrowej Europy) EIT Food (kształtowanie zrównoważonych łańcuchów dostaw od pola do stołu) EIT InnoEnergy (innowacyjne zmiany w zakresie zrównoważonej energii)
Projekty klastrowe	MŚP, które chcą działać w klastrach tematycznych rozwiązujących konkretne problemy i wyzwania wskazane przez Komisję Europejską	Pomysł powinien być na poziomie 2 TRL i zakończyć się na 8 TRL a także wpisywać się w jeden z 6 obszarów tematycznych, w tym są np.: <ul style="list-style-type: none"> Żywność, biogospodarka, zasoby naturalne, rolnictwo środowisko Technologie cyfrowe, przemysł i przestrzeń kosmiczna Klimat, energia, transport
MSCA (Marie Skłodowska-Curie Actions)	MŚP, które chcą uzyskać finansowanie na zatrudnienie pracowników z sektora naukowo-badawczego w celu prowadzenia badań i działalności innowacyjnej w firmie.	Zatrudnieni pracownicy naukowci mają mieć możliwość nabycia kompetencji niezbędnych do pracy w sektorze przedsiębiorstw, a pomysły rozwijane w trakcie projektu mają rozwijać się od TRL 1 do 9 TRL. Podstawowym wymogiem jest międzynarodowa mobilność naukowców.
Infrastruktury badawcze	MŚP, które potrzebują dostępu do ośrodków badawczych w celu prowadzenia badań naukowych przez pracowników.	Pomysły mogą być na poziomie od 1 TRL do 4 TRL. Program zapewnia bezpłatny dostęp do najlepszych ośrodków badawczych w Europie. W ramach kosztów mogą być sfinansowane koszty podróży i pobytu pracownika w danym kraju oraz koszty realizacji badań.

Szczególnie chcielibyśmy wspierać lokalne MŚP w udziale w projektach w ramach programu Horyzont Europa. Jest to program finansujący badania naukowe i innowacje technologiczne, w jego ramach działa kilku konkursów, w ramach których można składać wnioski aplikacyjne. Wykaz konkursów został

przedstawiony w Tab.1. W większości z nich mogą aplikować międzynarodowe konsorcja złożone z instytucji naukowo-badawczych, uczelni wyższych, NGOów oraz firm prywatnych. Dołączenie do takich konsorcjów może zatem ułatwić MŚP udział w międzynarodowych innowacyjnych projektach.

Kilka ważnych informacji na koniec:

Jeśli posiadasz innowacyjny pomysł i chcesz wejść w międzynarodową sieć innowacji zachęcamy do kontaktu z nami – pomożemy Ci w tym procesie. Napisz do nas na: biuro@lpnt.pl

Jeśli zainteresował Cię program „Horyzont Europa” sprawdź agendę wydarzenia: Środkowo Europejskie Forum Technologiczne 18-19.11.2024 w Krakowie (<https://cetef.eu/en/main/>). Forum będzie idealną okazją do dyskusji i wymiany doświadczeń z innymi interesariuszami reprezentującymi 16 krajów Europy Środkowej oraz budowania partnerstw, które będą kształtować europejską technologię i przemysł jutra.

Jeśli jesteś zainteresowany funduszami EIC to 20.11.2024 w godz. 09:00 - 15:30 (CET) w formule on-line odbędzie się EIC Pathfinder Beneficiaries' Day 2024, gdzie można dowiedzieć się więcej o wszystkich dostępnych usługach wspierających wykorzystanie wyników Pathfinderów i proaktywne zarządzanie projektami! (EIC Pathfinder Beneficiaries' Day 2024 - European Commission (europa.eu))

Źródła:

1. Jakubowski i in. Nowe kierunki współpracy transgranicznej w Polsce w kontekście zmieniających się uwarunkowań: perspektywy programowania 2021-2027 oraz po 2027 roku. Polish Academy of Sciences. Policy Brief 2024/6 https://www.researchgate.net/publication/378517532_Nowe_kierunki_wspolpracy_transgranicznej_w_Polsce_w_kontekście_zmieniajacych_sie_uwarunkowan_perspektywy_programowania_2021-2027_oraz_po_2027_roku
2. Interreg Europa: zaktualizowany podręcznik programu - Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (funduszeuropejskie.gov.pl)
3. https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/horizon-europe_en
4. <https://www.kpk.gov.pl/przedsiębiorstwa-w-he>
5. <https://eic.ec.europa.eu>

Wachlarz możliwości w „Parku Nowych Kwalifikacji dla MŚP”

Agnieszka Jaśkiewicz

Warsztat ERT metodą Marie Margo 24h, Lomi Lomi twarzy i zaawansowane techniki pracy z obręczą barkową, szyją i głową w masażu Lomi Lomi i Nui, Cyberbezpieczeństwo, Medycyna Manualna wg FRSc, to tylko niektóre ze szkoleń, z których już skorzystali przedsiębiorcy i pracodawcy z podregionu lubelskiego biorący udział w projekcie pn. „Park Nowych Kwalifikacji dla MŚP” realizowanym przez LPNT S.A. Do wyboru jest ogromna liczba wariantów i opcji podwyższenia kwalifikacji. W propozycjach BUR znajdziemy różnorakie usługi począwszy od szkoleń zawodowych przez kursy doszkalające nastawione na zdobycie kompetencji, doradztwo biznesowe, coaching, mentoring, warsztaty i szkolenia z egzaminami, studia podyplomowe jak i e-learning.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z OFERTY?

Obecnie najbardziej kluczowym trendem na rynku pracy obok zatrudnienia w formie zdalnej/hybrydowej i coraz większego wpływu sztucznej inteligencji (AI) jest rosnąca rola podnoszenia kwalifikacji i kompetencji. Projekt „Park Nowych Kwalifikacji dla MŚP” daje możliwość uzyskania aż do 85% dofinansowania ze środków europejskich usługi rozwojowej dla pracowników i pracodawców przedsiębiorstw posiadających siedzibę w podregionie województwa lubelskiego (miasto Lublin, powiat lubelski, lubartowski, łęczyński i świdnicki). Właściciele jednoosobowych działalności gospodarczych również są kwalifikowani do udziału w projekcie, a pracodawcy którzy chcą doszkalać swoją kadrę mogą zgłaszać średnio od pięciu do siedmiu pracowników z danego przedsiębiorstwa.

GDZIE SZUKAĆ SZKOLEŃ I KURSÓW?

Krok pierwszy to przede wszystkim wybór usługi rozwojowej, która będzie podlegać refundacji. Każdy przedsiębiorca wybiera dla siebie i swoich pracowników jedną lub kilka usług szkoleniowych z bezpłatnej ogólnodostępnej Bazy Usług Rozwojowych (BUR) Baza Usług Rozwojowych - PARP, zgodnie z potrzebami swojej firmy. Wachlarz szkoleń jest tak szeroki, że praktycznie w każdej branży znajdzie się wiele możliwości zwiększania i rozwijania zakresu kompetencji i kwalifikacji. Dużą popularnością cieszą się kursy z technik sprzedaży i negocjacji, efektywnej komunikacji, kosmetyczne, stomatologiczne, medycyny estetycznej, mikrochirurgii, fryzjerskie, księgowość, językowe, prawo jazdy na różne kategorie z kwalifikacją, fizjoterapeutyczne, zarządzania organizacją, programowanie i obsługa Canvy, AI, SEO, budowanie pozytywnego wizerunku firmy czy szkolenia z zakresu social mediów.

Z Bazy Usług Rozwojowych wybierane są również mniej znane, a bardziej specjalistyczne tematy jak np.: Masaż Kobido i Hadado - Japoński Lifting Twarzy, Masterclass Brows (makijażu permanentnego brwi dla zaawansowanych linerzystów), Odporność psychiczna w pracy, Sztuka sushi, Narzędzia menadżerskie w placówkach medycznych, PRINCE2 Agile Foundation, Transformacja stresu: Jak przekształcić napięcie w siłę, Równowaga wnętrza i wizerunku - analiza kolorystyczna i analiza sylwetki jako część terapii holistycznej lub choćby Pilot ciężkiego drona do misji specjalnych o specjalności termowizji do poszukiwania osób i nielegalnych składowisk i plantacji z egzaminem i oprogramowaniem. Ta różnorodność sprawia, że większość przedsiębiorców i pracodawców nie ma problemu z doбором odpowiednich usług i przejściem do kolejnego etapu kwalifikującego do udziału w projekcie.

W JAKI SPOSÓB APLIKOWAĆ?

Następnym krokiem po wyborze kursów i szkoleń jest zapoznanie się z Regulaminem Wsparcia oraz złożenie dokumentów rekrutacyjnych w biurze projektu w LPNT S.A. w Lublinie. Podstawą jest wypełnienie Formularza o dofinansowanie usługi rozwojowej, który znajduje się na stronie <https://lpnt.pl/realizowane-projekty/park-nowych-kwalifikacji-dla-msp/> wraz z kompletem załączników tj. Formularzem Danych Uczestnika/ków Projektu i zaświadczeń o ich zatrudnieniu z odpowiednimi drukami ZUS, wydruku z KRS/CEIDG, Formularzy dot. pomocy de minimis, karty usług wydrukowanych z BUR i oświadczeniem o spełnianiu kryteriów MŚP. Należy zwrócić uwagę na to, aby każde szkolenie było zamieszczone na oddzielnym formularzu oraz na to, aby na wszystkich wypełnianych dokumentach nie pominąć podpisów, pieczęci czy dat w odpowiednich miejscach, co usprawni proces weryfikacji.

PROWADZISZ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ?

Zawsze chciałeś podnieść swoje
kwalifikacje, ale brakowało Ci środków?
Teraz masz szansę to zmienić!

**PARK NOWYCH
KWALIFIKACJI DLA MŚP**

Baza Usług
Rozwojowych

- ✓ Zapisz się na szkolenia, kursy,
coaching i inne.
- ✓ Wykorzystaj dofinansowanie ze
środków i podnieś swoje kompetencje!

WWW.LPNT.PL

Całość aplikacji składa się osobiście, za pośrednictwem poczty lub kuriera na adres: Lubelski Park Naukowo-Technologiczny S.A., ul. Dobrzańskiego 3, 20-262 Lublin. Wnioski można również składać poprzez Generator wniosków dostępny na stronie www.generator.lpnt.pl. Zespół Projektowy po sprawdzeniu poprawności dokumentów poprosi o ewentualne uzupełnienia i poinformuje Państwa w formie mailowej o terminie podpisania umowy w celu finalizacji tego etapu (w ciągu 10 dni roboczych od dnia złożenia poprawnie wypełnionych oraz kompletnych dokumentów zgłoszeniowych). Następnie pracodawca/przedsiębiorca opłaca pełną kwotę wybranych usług rozwojowych, a po zakończonych szkoleniach składa w adekwatny sposób Wniosek o refundację, kompatybilny do podpisanej wcześniej umowy. Projekt będzie realizowany aż do 31.08.2026 r. jednak warto już teraz zadbać o rozwój swojego przedsiębiorstwa i skorzystać z tak bogatej oferty, jaką Państwu oferujemy. Pracownicy stanowią serce każdej firmy, gdyż to oni codziennie wnoszą swoje umiejętności, zaangażowanie i pasję, tworząc

wspólnie sukces organizacji. „Jeśli zadbasz o swoich pracowników, oni zatroszczą się o klientów” - twierdzi Richard Branson jeden z najpopularniejszych innowacyjnych liderów biznesowych na świecie. Zapraszamy do współpracy!

Mediacja to pokojowa forma rozwiązywania konfliktów w różnych przestrzeniach życia, w której osoba trzecia – mediator, pomaga stronom we wzajemnej komunikacji, określeniu interesów i kwestii do dyskusji oraz dojściu do wspólnie akceptowalnego konsensusu. To sposób na wypracowanie ugody mimo przeciwieństw zdań, argumentacji, punktu widzenia stron. Mediator buduje pozytywną atmosferę, w której wszystkie strony mogą ze spokojem zapoznać się z inną perspektywą problemu, w tym również aspektami prawnymi. Wymiana informacji i inne spojrzenie na sytuację umożliwiają ją pełniej zrozumieć i w rezultacie znaleźć akceptowalne rozwiązanie.

Mediacja odgrywa coraz ważniejszą rolę we współczesnym biznesie i rozwoju przedsiębiorstw, zwłaszcza w kontekście rosnącej konkurencji, rozwoju technologii czy złożoności relacji biznesowych. Mając na względzie dynamiczne życie przedsiębiorców i przedsiębiorstw, mediacja oferuje alternatywę dla tradycyjnych procesów sądowych, które są często bardzo kosztowne, a przede wszystkim czasochłonne. Poprzez mediację strony mogą rozwiązywać konflikty w sposób bardziej elastyczny i mniej formalny, co pozwala zaoszczędzić czas i środki finansowe.

Udział przedsiębiorców w mediacji wspiera budowanie relacji biznesowych. Mediacja sprzyja zachowaniu dobrych relacji między stronami, co jest kluczowe w długoterminowych partnerstwach biznesowych. Proces postępowania mediacyjnego koncentruje się na poszukiwaniu wspólnego rozwiązania, co pomaga uniknąć eskalacji konfliktu i zerwania kontaktu. Ta forma rozwiązywania sporów jest efektywnym narzędziem w zarządzaniu ryzykiem, pomagając firmom w uniknięciu niepewności wynikającej z rezultatów sporów sądowych, dzięki mediacji strony mogą wypracować rozwiązania, które minimalizują ryzyko z tym związane oraz nieprzewidywalność wyników postępowania sądowego. W porównaniu z postępowaniem sądowym mediacja jest rozwiązaniem bardziej elastycznym i może być dostosowana do specyficznych potrzeb każdej ze stron. W postępowaniu mediacyjnym strony mają większą kontrolę nad procesem i mogą wspólnie decydować o zakresie i warunkach porozumienia.

Konflikty rozwiązywane na drodze mediacji są zazwyczaj mniej publiczne, co w przypadku podmiotów gospodarczych pomaga chronić swoją reputację. Poufność mediacji jest szczególnie cenna w przypadkach, w których spór dotyczy wrażliwych lub potencjalnie szkodliwych dla wizerunku przedsiębiorstwa kwestii. Dodatkowo, neutralność mediatora względem stron pomaga w zażegnaniu sporu bez faworyzo-

wania którejkolwiek z nich. Jego zadanie to wspieranie procesu komunikacji i poszukiwanie wspólnego dla obu stron gruntu. Zwiększa to szanse na osiągnięcie porozumienia.

W środowisku biznesowym, gdzie innowacje i szybkie podejmowanie decyzji odgrywają współcześnie kluczową rolę, mediacja pozwala na sprawne rozwiązywanie sporów, przez co przedsiębiorstwa skupiają się na założonych celach działalności, czyli coraz częściej rozwoju w kierunku innowacji i transformacji. Unikając długotrwałych i skomplikowanych proceduralnie konfliktów, przedsiębiorstwa lepiej wykorzystują swoje zasoby i koncentrują się na rozwoju nowych produktów i usług. Wprowadzenie mediacji w świadomość i życie biznesowe promuje kulturę współpracy i rozwiązywania problemów w sposób konstruktywny. W dłuższej perspektywie może to prowadzić do tworzenia harmonijnego środowiska pracy i lepszej współpracy między działami i partnerami biznesowymi. W kontekście globalnym, mediacja jest szczególnie istotna i użyteczna, biorąc pod uwagę różne systemy prawne i różnice kulturowe. To mediacja umożliwia negocjacje i porozumienie na płaszczyźnie międzynarodowej, pomagając przedsiębiorstwom operować na poziomie różnych jurysdykcji i kultur biznesowych.

Z perspektywy współczesnego biznesu mediacja stanowi atrakcyjne narzędzie, umożliwia szybkie i elastyczne, a przy tym poufne rozwiązanie konfliktów, minimalizując koszty i negatywne skutki dla przedsiębiorstwa. Przedsiębiorcy cenią mediację za możliwość zachowania relacji biznesowych, elastyczność rozwiązań oraz koncentracji procesu na przyszłości i wspólnym interesie każdej ze stron.

„Lubelski Park Nowych Możliwości” - diagnoza, szkolenia i aktywna integracja

Kaja Sawulska-Warpas

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny S.A. zaprasza osoby z Ukrainy do udziału w projekcie „Lubelski Park Nowych Możliwości”. Projekt realizowany jest w ramach działania 10.6 Uczenie się osób dorosłych Priorytet X Lepsza edukacja i współfinansowany jest ze środków EFS+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Celem projektu jest podniesienie umiejętności podstawowych oraz kompetencji osób dorosłych. Lubelski Park Naukowo-Technologiczny S.A. zrealizował już szkolenia dla 4 grup, do przeprowadzenia pozostała jeszcze jedna 10-osobowa grupa szkoleniowa dla osób z Ukrainy. W projekcie mogą wziąć udział wyłącznie osoby posiadające Status UKR.

Grupę docelową stanowią będą osoby, które:

pracują, zamieszkują lub przebywają na terenie województwa lubelskiego – w powiatach łęczyńskim, lubelskim lub mieście Lublin;

posiadają umiejętności podstawowe odpowiadające poziomowi nie wyższemu niż 3 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji; zgłaszają z własnej inicjatywy chęć podnoszenia lub uzupełnienia umiejętności i kompetencji.

Dla osób z Ukrainy przygotowano unikalny program szkoleniowy, w którym znajdą się następujące formy wsparcia:

Diagnoza umiejętności podstawowych i potrzeb Uczestnika – będzie to jednorazowe indywidualne spotkanie z psychologiem trwające 2 godziny zegarowe

Szkolenia z zakresu umiejętności aktywnej integracji + umiejętności społecznych + eko-umiejętności + nauka języka polskiego

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | lubelskie Smakuj życie!

ЛЮБЛІНСЬКИЙ ПАРК НОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Набір учасників триває!

Проект надасть підтримку 50 дорослим, які відповідають усім наступним умовам

- ▶ працюють, проживають або перебувають у Люблінському воєводстві в таких повітах: Люблінському, Лєнчинському або місті Люблін
- ▶ виявляють готовність удосконалити або доповнювати свої навички та компетенції за власною ініціативою
- ▶ володіють базовими навичками, що відповідають рівню не вище рівня 3 Рамки кваліфікацій Польщі

з особливим акцентом на:

- ▶ Жінок
- ▶ люди похилого віку старше 60 років
- ▶ люди з обмеженими можливостями
- ▶ особи, яким надано тимчасовий захист у зв'язку з війною в Україні
- ▶ люди з низькою кваліфікацією

[@lubscienceandtechnologypark](#)
www.youtube.com/@lpnt
[lpnt](#)
<https://www.linkedin.com/company/lubscienceandtechnologypark/>
lubelskipark@lpnt.pl
[+48 780 117 830](tel:+48780117830)
Проектний офіс, кімната II.4
Dobrzańskiego 3
20-262 Люблін

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | lubelskie Smakuj życie!

ЛЮБЛІНСЬКИЙ ПАРК НОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Навички активної інклюзії + соціальні навички + еко-навички

- ▶ написання резюме та отиваційного листа
- ▶ принципи самопрезентації
- ▶ використання платформ електронної комерції
- ▶ вміння вибудувати позицію на ринку праці
- ▶ вивчення польської мови
- ▶ культурні відмінності
- ▶ принципи переробки, сегрегації та економії енергії та води

Проект «Люблінський парк нових можливостей» реалізується в рамках заходу «Захід 10.6 «Навчання дорослих, пріоритет X краща освіта», що співфінансується EFS+ в рамках програми «Європейські фонди для Любліна 2021-2027»

lubelskipark@lpnt.pl
[+48 780 117 830](tel:+48780117830)
lpnt.pl
www.mapadotacji.gov.pl

W ramach projektu zaplanowano 12 spotkań z umiejętności aktywnej integracji, w trakcie których Uczestnicy zdobędą wiedzę z zakresu m.in.:

- załatwiania spraw urzędowych, finansowych i oświatowych;
- pisania CV i listu motywacyjnego;
- trendów na rynku pracy;
- umiejętności budowania pozycji na rynku pracy;
- korzystania z platform sklepowych.

W trakcie 3 dniowego szkolenia z umiejętności społecznych zostanie poruszona taka tematyka jak:

- zasady integracji;
- sposoby autoprezentacji;
- różnice kulturowe.

Jednodniowe szkolenie z zakresu eko-umiejętności przybliży Uczestnikom szkolenia kwestie związane m.in.:

- z zasadami recyklingu i segregacji śmieci;
- ze sposobami na oszczędzanie energii i wody.

Nauka języka polskiego w wymiarze 24 godzin zegarowych obejmie zakres tematyczny związany ze słownictwem dotyczącym m.in.:

- wymowy;
- alfabetu;
- oficjalnego / nieoficjalnego powitania / pożegnania;
- przedstawiania się;
- samopoczucia;
- pochodzenia;
- rodziny;
- pracy;
- danych osobowych;

- planu dnia;
- zakupów;
- stosowanym w miejscach publicznych i urzędzie;
- zdrowia;
- wizyty u lekarza;
- wynajmu mieszkania;
- transportu;
- szukania pracy;
- szkoły i dzienniczka ucznia.

■ Wsparcie mentora na każdym etapie projektu, w zależności od potrzeb Uczestnika.

■ Walidacja nabytych umiejętności.

Wszystkie formy wsparcia są bezpłatne dla Uczestników. W trakcie szkoleń zapewniony będzie serwis kawowy oraz dwudaniowy obiad. Oferowane w ramach projektu wsparcie dostosowane będzie do indywidualnych potrzeb Uczestników, rozwinięciem wiedzy oraz umiejętności w zakresie aktywnej integracji, kompetencji społecznych, zielonych kwalifikacji oraz znajomości języka polskiego. Po ukończeniu przewidzianej ścieżki szkoleniowej, Uczestnicy obcego pochodzenia nie tylko podniosą poziom znajomości języka polskiego, ale także nędą przydatne umiejętności i wiedzę, które pozwolą na bardziej swobodne funkcjonowanie w nowym środowisku, które dzięki temu stanie się bardziej przyjazne i dostępne.

Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w projekcie.

Od Danych do Decyzji: Praktyczne Wskazówki dla Przedsiębiorców

Dominika Kozdrój

Czasy, gdy decyzje biznesowe opierały się wyłącznie na przecuciach i intuicji, należą już do przeszłości. W dzisiejszym, szybko zmieniającym się świecie, umiejętność podejmowania trafnych decyzji stanowi kluczowy element sukcesu każdej firmy. Przedsiębiorstwa mają teraz dostęp do ogromnych ilości danych, które - jeśli odpowiednio wykorzystane - mogą stać się kluczowym narzędziem w kształtowaniu efektywnych strategii oraz napędem do dalszego rozwoju. Jednak samo posiadanie danych to za mało – ich wartość widoczna jest dopiero w momencie, gdy zostaną one dokładnie przeanalizowane i przekształcone w użyteczne wnioski. Jak więc przedsiębiorca może efektywnie zmienić surowe dane w konkretne decyzje, które przyniosą wymierne korzyści firmie?

1. Określenie celu analizy

Zanim rozpoczniesz analizę danych, niezwykle istotne jest ustalenie, do jakiego celu dążysz. Czy zależy Ci na zwiększeniu efektywności operacyjnej, podniesieniu poziomu zadowolenia klientów, czy może odkryciu nowych możliwości na rynku? Jasno zdefiniowany cel pozwoli skupić się na zbieraniu i przetwarzaniu odpowiednich danych, co zwiększy skuteczność całego procesu.

2. Wybór właściwych danych

Nie wszystkie dostępne dane mają jednakową wartość. Kluczowym elementem sukcesu jest wybranie tych informacji, które są najbardziej odpowiednie do osiągnięcia Twojego celu. Na przykład, jeśli zależy Ci na poprawie obsługi klienta, warto skoncentrować się na danych dotyczących historii zakupów, wyników ankiet satysfakcji oraz analizie zachowań klientów na stronie internetowej. Unikaj

zbierania zbyt wielu danych, które mogą zniekształcić obraz i utrudnić wyciąganie poprawnych wniosków.

3. Korzystanie z narzędzi analitycznych

Nowoczesne narzędzia analityczne mogą znacznie ułatwić przedsiębiorcom proces interpretacji danych. Narzędzia takie jak Microsoft Excel, Power BI, Tableau czy Google Analytics oferują różnorodne funkcje, które umożliwiają wizualizację danych, dostrzeganie trendów oraz generowanie raportów. Warto poświęcić czas na naukę obsługi tych narzędzi lub rozważyć zatrudnienie specjalisty, który pomoże w przeprowadzeniu bardziej zaawansowanych analiz.

4. Interpretacja wyników i formułowanie wniosków

Po przetworzeniu danych należy przejść do etapu ich interpretacji. Kluczowe jest zachowanie bezstronności i unikanie tendencyjnego potwierdzania wcześniejszych hipotez (tzw. confirmation bias). Koncentruj się na tym, co dane naprawdę ujawniają o Twojej firmie, rynku czy klientach. Wnioski powinny być wyraźne i oparte na rzetelnych faktach.

5. Wdrażanie rekomendacji

Analiza danych traci na wartości, jeśli jej rezultaty nie są przekuwane na konkretne działania. Na tym etapie ważne jest, aby przekształcić uzyskane wnioski w praktyczne strategie i taktyki, które można wdrożyć w codziennym funkcjonowaniu firmy. Niezależnie od tego, czy chodzi o zmianę

strategii marketingowej, usprawnienie procesów operacyjnych, czy wprowadzenie nowych produktów - wszelkie działania powinny być zgodne z wyciągniętymi wnioskami.

6. Nadzór i adaptacja

Środowisko biznesowe charakteryzuje się nieprzewidywalnością, co sprawia, że monitorowanie rezultatów wdrożonych decyzji staje się kluczowe. Po implementacji strategii ważne jest, aby regularnie oceniać jej skuteczność i dostosowywać działania w odpowiedzi na zmieniające się okoliczności. Systematyczne gromadzenie danych dotyczących wyników nowych inicjatyw, a także ich bieżąca analiza, pozwoli na szybką identyfikację ewentualnych problemów. Dzięki temu przedsiębiorcy mogą efektywnie reagować na wszelkie zmiany rynkowe i optymalizować swoje działania, aby lepiej odpowiadały aktualnym potrzebom i wyzwaniom.

Przekształcanie danych w decyzje to złożony proces, który wymaga staranności, odpowiednich narzędzi oraz jasno określonych celów. Aby skutecznie zarządzać firmą i osiągać przewagę konkurencyjną, przedsiębiorcy muszą traktować analizę danych jako kluczowy element swojej strategii biznesowej. Dokładne podejście do analizy pozwala na głębsze zrozumienie rynku, zachowań klientów oraz działań konkurencji. Dzięki temu możliwe jest wyciąganie precyzyjnych wniosków, które prowadzą do podejmowania bardziej przemyślanych i efektywnych decyzji strategicznych.

Fake News: Czym jest i jak się przed nim bronić?

Łukasz Niedzielski

Fake newsy, choć zyskały na znaczeniu w erze cyfrowej, mają długą i złożoną historię. Od starożytnych czasów po współczesne społeczeństwa informacyjne, fałszywe informacje były i są używane jako narzędzie do manipulowania opinią publiczną i wpływania na decyzje polityczne. Termin fake news stał się popularny w XXI wieku, szczególnie w kontekście mediów społecznościowych i polityki. Jednakże zjawisko fałszywych informacji ma długą historię i jego wpływ na społeczeństwo i politykę był zauważalny na przestrzeni wieków.

Fałszywe informacje były używane jako narzędzie propagandy już w starożytności. W starożytnym Rzymie władcy i generałowie często używali dezinformacji, aby zniechęcić wrogów lub zyskać poparcie obywateli. W czasach nowożytnych podczas obu wojen światowych rządy na szeroką skalę stosowały propagandę, aby wpłynąć na nastroje społeczne. Zmyślane historie i dezinformacja były używane do motywowania ludności, demonizowania wroga i ukrywania niepowodzeń wojennych.

Czym są fake newsy?

Fake newsy to nieprawdliwe lub zmanipulowane informacje, które są rozpowszechniane w celu wprowadzenia odbiorców w błąd. Mogą przyjmować różne formy, od całkowicie sfabrykowanych historii po częściowo prawdziwe wiadomości, które zostały wyolbrzymione lub zmodyfikowane w taki sposób, aby zmieniały ich znaczenie.

Często tworzone są z myślą o wywołaniu sensacji, co zwiększa ich potencjał do szybkiego rozprzestrzenienia się w mediach społecznościowych. Często także zawierają elementy teorii spiskowych, co czyni je jeszcze bardziej atrakcyjnymi dla odbiorców poszukujących „ukrytej prawdy”.

Dlaczego Fake Newsy są tak niebezpieczne?

Fake Newsy stanowią poważne zagrożenie w różnych obszarach życia społecznego, politycznego i gospodarczego, niosąc za sobą liczne niebezpieczeństwa, które mogą mieć dalekosiężne konsekwencje zarówno dla jednostek, jak i dla całych społeczeństw.

Najważniejsze zagrożenia związane z „informacjami” tego typu to:

1. Podważanie zaufania do mediów i instytucji

Jednym z głównych zagrożeń fake newsów jest erozja zaufania do tradycyjnych mediów i instytucji publicznych. Kiedy ludzie regularnie natrafiają na sprzeczne informacje, tracą wiarę w wiarygodność źródeł informacji.

2. Wpływ na wyniki wyborów

Mogą znacząco wpływać na wyniki wyborów, zwłaszcza w krajach demokratycznych. W kampaniach wyborczych dezinformacja jest często wykorzystywana do dyskredytowania kandydatów, wprowadzania wyborców w błąd oraz manipulowania opinią publiczną.

3. Polaryzacja społeczna

Przyczyniają się do pogłębiania podziałów społecznych. Fałszywe informacje często są tworzone tak, aby wzbudzać skrajne emocje i potęgować różnice światopoglądowe.

4. Rozprzestrzenianie teorii spiskowych

Są głównym narzędziem w rozpowszechnianiu teorii spiskowych. Teorie te, oparte na fałszywych lub zmanipulowanych informacjach, mogą prowadzić do irracjonalnych zachowań.

5. Destabilizacja gospodarcza

Mogą wpływać na rynki finansowe i destabilizować gospodarkę. Fałszywe informacje o stanie firm, rynków lub całych sektorów gospodarki mogą prowadzić do paniki, masowej sprzedaży aktywów i gwałtownych zmian na giełdach.

6. Narastanie niepewności i strachu

Generują niepewność i strach w społeczeństwie. Ludzie, bombardowani fałszywymi informacjami, stają się bardziej podatni na panikę i irracjonalne zachowania.

7. Utrudnienie zarządzania kryzysowego

Rozprzestrzenianie fałszywych informacji może prowadzić do błędnych decyzji, utrudniać koordynację działań ratunkowych oraz podważać autorytet służb odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysami.

8. Wzmocnienie wrogich działań państw trzecich

Fake newsy są często wykorzystywane jako narzędzie w cyberwojnie i działaniach hybrydowych prowadzonych przez państwa trzecie. Celem takich działań jest destabilizacja polityczna i społeczna innych krajów, osłabienie ich pozycji na arenie międzynarodowej oraz wywołanie wewnętrznych konfliktów.

9. Trudności w edukacji i wychowaniu

Stanowią wyzwanie dla systemów edukacyjnych. Młodzież, narażona na dezinformację, ma trudności z odróżnianiem faktów od opinii, co prowadzi do problemów z krytycznym myśleniem.

W tym miejscu warto dodatkowo wspomnieć o innym bardzo niebezpiecznym zjawisku jakie coraz częściej się pojawia przy tworzeniu fake newsów, a mowa o „deepfake”.

Deepfake’y stanowią wyjątkowo poważne zagrożenie w kontekście fake newsów, ponieważ potrafią niezwykle realistycznie naśladować obraz i dźwięk, tworząc fałszywe nagrania albo zdjęcia, które trudno odróżnić od rzeczywistych. To powoduje, że manipulacja staje się

bardziej przekonująca i trudniejsza do wykrycia. Ostrzeżenie przed tym zagrożeniem jest kluczowe, ponieważ rozwój technologii deepfake może znacząco zwiększyć zasięg i skuteczność fake newsów, czyniąc je jeszcze bardziej niebezpiecznymi dla społeczeństwa.

Podsumowanie

Fake newsy są poważnym zagrożeniem dla współczesnych społeczeństw, wpływając na nasze decyzje, opinie i zachowania, każdą sferę życia – od polityki, przez gospodarkę, aż po życie prywatne. W obliczu tych zagrożeń niezwykle ważne jest, abyśmy wszyscy byli świadomi problemu i aktywnie dążyli do edukacji siebie oraz innych w zakresie rozpoznawania i zwalczania fałszywych informacji. Tylko poprzez odpowiedzialne podejście do „konsumpcji” informacji i świadome działanie możemy minimalizować ich negatywne skutki.

5 WSKAZÓWEK JAK ROZPOZNAĆ FAKE NEWS

1

Sprawdź źródło

Podczas sprawdzania źródła zadaj sobie następujące pytania. Czy adres internetowy (url) wygląda poprawnie? Czy źródło pochodzi od rządu, instytucji edukacyjnej lub innego wiarygodnego autora? Czy strona internetowa lub artykuł były ostatnio aktualizowane?

2

Oceń emocje

Fake newsy mają na celu wywołanie emocjonalnej reakcji czytelnika. Fake newsy wykorzystują nagłówki typu clickbait lub sensacyjne, aby skłonić czytelników do kliknięcia i wpłynąć na określoną opinię.

3

Znajdź kilka źródeł

Upewnij się, że jest wystarczająco dużo dowodów na poparcie faktów. Sprawdź wiele źródeł, aby sprawdzić, czy mogą one potwierdzić lub weryfikować informacje. Znajdź trzy dodatkowe wiarygodne źródła, aby zweryfikować wiarygodność podanych informacji.

4

Używaj krytycznego spojrzenia

Sprawdź źródła, aby stwierdzić, czy nie zawiera błędnie napisanych słów, błędów gramatycznych lub nieprawidłowych dat. Wykonaj szybkie wyszukiwanie autora lub organizacji, aby upewnić się, że mają kwalifikacje do pisania na dany temat.

5

Sprawdź treść

Zastanów się nad następującymi kwestiami podczas czytania udostępnianych treści. Jak jest cel informacji? Jeśli źródło jest redakcyjne, będzie zawierać opinię autora. Jeśli źródło jest satyryczne, treść ma być humorystyczna i nie może być traktowana jako faktyczna.

JAK SIĘ BRONIĆ PRZED FAKE NEWSAMI?

Obroń przed fake newsami wymaga świadomego i odpowiedzialnego podejścia do „konsumowania” informacji. Oto kilka praktycznych kroków, które mogą pomóc

1

Edukacja medialna

Warto inwestować w rozwinięcie umiejętności krytycznego myślenia i analizy medialnej, zarówno na poziomie indywidualnym, jak i społecznym. Edukacja dotycząca mediów powinna być wprowadzana już na poziomie szkolnym.

2

Unikanie dzielenia się niesprawdzonymi informacjami

Zanim podzielisz się jakąś informacją w mediach społecznościowych, upewnij się, że jest ona prawdziwa i pochodzi z wiarygodnego źródła.

3

Korzystanie z wiarygodnych źródeł

Warto korzystać z mediów, które mają ugruntowaną reputację i są znane z rzetelności.

4

Zgłaszanie fake newsów

Jeśli natrafisz na fake news, zgłoś go na platformie, na której został opublikowany, aby pomóc w jego usunięciu i ograniczeniu jego zasięgu.

5

Ostrożność wobec informacji sensacyjnych

Jeśli coś wydaje się zbyt szokujące, aby mogło być prawdziwe, prawdopodobnie tak jest. Warto wtedy dokładnie sprawdzić informacje przed ich dalszym rozpowszechnianiem.

Instrumenty finansowania MŚP z podziałem na specjalizacje

Monika Kwiecień

TRANSFORMACJA ŚRODOWISKOWA

mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)

FEPW	Opracowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji Przeprowadzenie audytu przedsiębiorstwa i opracowanie modelu biznesowego GOZ transformacji-usługi doradcze świadczone przez doradców	PARP
FEPW	Opracowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji Finansowanie inwestycji oraz usług doradczych i szkoleniowych niezbędnych do wdrożenia zatwierdzonego przez PARP modelu biznesowego GOZ-transformacji	PARP
KPO	Wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych Przedsięwzięcia mające na celu wdrożenie w przedsiębiorstwie technologii środowiskowych związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym, których efektem będzie: lepsza gospodarka materiałowa; zwiększenie efektywności energetycznej; transformacja przedsiębiorstwa w kierunku eliminacji odpadów.	PARP
FELU	Ochrona zasobów środowiska i klimatu Minimalizowanie zużycia surowców, ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ. Projekty polegające na zamykaniu obiegu odpadów organicznych, w tym przetwarzanie/ wykorzystanie odpadów organicznych np. biomasa i bioprodukty.	LAWP
FENG	Kredyt ekologiczny Inwestycje, których celem jest zwiększenie efektywności energetycznej prowadzonej działalności gospodarczej poprzez modernizację infrastruktury (środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, roboty i materiały budowlane, ekspertyzy/ koncepcje/ projekty techniczne).	BGK

BADANIA NAUKOWE I INNOWACJE W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), duże przedsiębiorstwa i konsorcja

FELU	Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw – projekty B+R Projekty B+R (obejmujące badania przemysłowe i/lub eksperymentalne prace rozwojowe) realizowane przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja (w tym w partnerstwie z organizacjami badawczymi), (w tym w partnerstwie z organizacjami badawczymi), mające na celu opracowanie nowych produktów/usług, procesów lub też wprowadzenie znaczących ulepszeń do istniejących produktów/usług, procesów	LAWP
FELU	Projekty badawczo-wdrożeniowe w sektorze przedsiębiorstw Projekty badawczo-wdrożeniowe realizowane przez przedsiębiorstwa lub ich konsorcja (w tym w partnerstwie z organizacjami badawczymi), zmierzające do komercjalizacji wyników prac B+R przedsiębiorstwa. projekty polegające na opracowaniu nowych produktów/usług, procesów lub wprowadzeniu znaczących ulepszeń do istniejących produktów/usług, procesów (badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe) oraz polegające na wdrożeniu wyników prac B+R do działalności gospodarczej przez MŚP (komponent wdrożeniowy)	LAWP
FELU	Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw MŚP Zlecenie opracowania rozwiązań technicznych, technologicznych i/lub organizacyjnych (badania przemysłowe lub prace rozwojowe lub wsparcie innych faz procesu projektowego) zakończone wdrożeniem do etapu pierwszej produkcji	LAWP
FELU	Wdrożenie wyników prac B+R oraz innowacji przez MŚP Wdrożenie wyników prac B+R oraz innowacji przez MŚP (w tym wsparcie rozwoju eksportu produktów innowacyjnych)	LAWP
FELU	Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny MŚP Wsparcie infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach MŚP (w tym usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury) oraz budowa potencjału ośrodków innowacji.	LAWP
FELU	Wdrożenie wyników prac B+R oraz innowacji przez MŚP Wsparcie kompleksowych projektów w ramach realizacji procesu B+R+I odpowiadające potrzebom przedsiębiorców z zakresu: 1. prace B+R (opracowanie innowacji) – wynagrodzenia zespołu B+R, usługi badawcze, amortyzacja aparatury, nabycie WNIP, materiały i surowce, dzierżawa i wieczyste użytkowanie gruntów, koszty pośrednie 2. wdrożenie innowacji – zakup gruntów, ŚT, roboty budowlane, nabycie WNIP, usługi doradcze fakultatywne: 3. infrastruktura B+R 4. internacjonalizacja 5. rozwój kompetencji pracowników i osób zarządzających przedsiębiorstwem 6. cyfryzacja 7. zazielenianie działalności przedsiębiorstw	NCBIR

TRANSFORMACJA CYFROWA W TYM AUTOMATYZACJA I ROBOTYZACJA mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)

	Automatyzacja i robotyzacja w MŚP Przeprowadzenie diagnozy dojrzałości cyfrowej oraz opracowanie mapy drogowej transformacji w kierunku Przemysłu 4.0, na podstawie której zostanie wdrożona innowacja procesowa lub produktowa. Wsparcie obejmuje: przeprowadzenie audytu technologicznego/diagnozy dojrzałości cyfrowej przedsiębiorstwa oraz opracowanie mapy drogowej transformacji w kierunku Przemysłu 4.0 (mapa drogowa) oraz wdrożenie działań wynikających z opracowanej mapy drogowej.	PARP
	Wsparcie transformacji cyfrowej polskich MŚP Zakup i wdrożenie rozwiązań IT służących transformacji cyfrowej. Typy projektów: 1.automatyzacja procesów i analityka biznesowa 2.cyfrowa sprzedaż i kontakt z klientem 3.wykorzystanie rozwiązań chmurowych 4.wykorzystanie sztucznej inteligencji i uczenie maszynowe 5.cyberbezpieczeństwo 6.zarządzanie zasobami przedsiębiorstwa z wykorzystaniem rozwiązań informatycznych	Projekt ARP
	Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu Zapewnienie szerokiego wachlarza wysokiej jakości usług prorozwojowych dla MŚP prowadzących do zwiększenia ich konkurencyjności, produktywności, innowacyjnego rozwoju przy wykorzystaniu potencjału IOB/ośrodków innowacji/klastrow, z uwzględnieniem dostępności odpowiedniej oferty usług, w tym dla przedsiębiorców mających siedzibę poza dużymi ośrodkami miejskimi	LAW P

WZORNICTWO PRZEMYSŁOWE I DZIAŁALNOŚĆ KREATYWNA mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)

	Wzornictwo w MŚP Na kompleksowe wsparcie w zakresie wykorzystania procesów wzorniczych w celu lepszego dostosowania firm do potrzeb, wymagań i oczekiwań klientów oraz zwiększenia atrakcyjności oferowanych produktów i usług.	PARP
	Rozwój Sektorów Kreatywnych Cykliczne programy dla branży kreatywnej – Rozwój Sektorów Kreatywnych finansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	CRPK

STARTUPY inkubacja, mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)

	Założenie i rozwój innowacyjnego produktu/usługi Platformy startowe dla nowych pomysłów. Instrument oferujący wsparcie na założenie i rozwój innowacyjnego produktu/usługi w formie startupu. Wsparcie usługowe (ekspertskie) na opracowanie i weryfikację rynkową modelu biznesowego oraz stworzenie MVP (grant). modelu biznesowego i stworzenia docelowego produktu.	PARP
	Założenie i rozwój innowacyjnego produktu/usługi Cykliczne programy dla branży kreatywnej – Rozwój Sektorów Kreatywnych finansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	CRPK
	Startup Booster Poland – Smart UP Wsparcie innowacyjnych przedsiębiorstw na wczesnym etapie rozwoju (startupów) poprzez programy rozwojowe o charakterze akcelerycyjnym i post-akcelerycyjnym, oferowane przez wyselekcjonowane akcelerytory i prowadzące do rozwoju produktów startupów lub przyspieszające ich rozwój.	CRPK
	Laboratorium Innowatora Realizowanie przez Operatorów profesjonalnych programów mentoringowych, w ramach których zapewnią kompleksowe wsparcie indywidualnym innowatorom (pomysłodawcom) zainteresowanych rozwijaniem innowacyjnych produktów oraz założeniem i rozwinięciem działalności gospodarczej typu startup	PARP

Media społecznościowe są kluczowym elementem strategii marketingowej i komunikacyjnej dla wielu firm, oferując szereg korzyści, które trudno zignorować. W dobie cyfryzacji, obecność na platformach takich jak Facebook, Instagram czy LinkedIn daje możliwość precyzyjnego targetowania reklam, monitorowania trendów rynkowych oraz analizy konkurencji. Warto więc zainwestować czas i zasoby w odpowiednio dobraną strategię social media, aby zwiększyć widoczność marki, budować lojalność klientów i osiągać zamierzone cele biznesowe.

Dlaczego Twoja firma potrzebuje mediów społecznościowych?

- **Budowanie świadomości marki:** Media społecznościowe umożliwiają firmom dotarcie do szerokiej grupy potencjalnych klientów, zwiększając ich widoczność na rynku.
- **Komunikacja z klientami:** Dzięki social media firmy mogą prowadzić bezpośrednią interakcję z klientami. Odpowiadanie na pytania, rozwiązywanie problemów i zbieranie opinii pomaga budować pozytywny wizerunek oraz zwiększa lojalność klientów.
- **Zwiększanie zaangażowania:** Interakcja z użytkownikami, taka jak komentarze, polubienia czy udostępnienia, buduje relacje i angażuje społeczność wokół marki. Zwiększa to lojalność klientów.
- **Promowanie produktów i usług:** Dzięki płatnym kampaniom reklamowym i różnym formom promocji, firmy mogą skutecznie promować swoje produkty i usługi. Targetowanie reklam pozwala dotrzeć do konkretnych grup odbiorców.
- **Tworzenie wizerunku eksperta:** Publikowanie wartościowych treści na platformach społecznościowych pozwala firmom pozycjonować się jako ekspert w swojej branży, dostarczając cenną wiedzę obserwatorom. To nie tylko przyciąga nowych klientów, ale także pomaga realizować cele marketingowe.
- **Monitorowanie trendów i konkurencji:** Social media umożliwiają firmom śledzenie działań konkurencji, analizowanie rynkowych trendów i elastyczne dostosowywanie strategii w odpowiedzi na zmieniające się warunki.
- **Reklama i promocja:** Platformy społecznościowe oferują zaawansowane narzędzia do precyzyjnego targetowania reklam, co pozwala firmom skutecznie dotrzeć do właściwej grupy odbiorców. Reklamy w mediach społecznościowych mogą być także bardziej opłacalne niż tradycyjne formy reklamy.
- **Zwiększanie ruchu na stronie internetowej:** Publikowanie linków do treści na stronie internetowej firmy może przy-

ciągać użytkowników i zwiększać ruch na stronie, co może przekładać się na sprzedaż.

- **Analiza danych:** Zaawansowane narzędzia analityczne dostępne w mediach społecznościowych pozwalają firmom monitorować efektywność swoich działań, co umożliwia ciągłą optymalizację strategii i lepsze dopasowanie działań do potrzeb rynku.

Czy muszę być na wszystkich kanałach social media?

Media społecznościowe to nieodłączna część strategii marketingowych współczesnych firm. Wybór odpowiednich platform może jednak stanowić wyzwanie, zwłaszcza że każda z nich charakteryzuje się innymi zaletami i specyfiką. Idealna platforma social media, która będzie odpowiednia dla każdego biznesu, niestety nie istnieje. Każdy kanał spo-

łecznościowy ma swoje unikalne cechy, jest przeznaczony dla innej grupy odbiorców i służy do przekazywania różnych rodzajów treści. LinkedIn to przestrzeń dla profesjonalistów, gdzie dominują treści biznesowe, podczas gdy Pinterest przyciąga osoby poszukujące inspiracji wizualnych. Facebook ma inny charakter niż Instagram, a użytkownicy obu platform mają różne oczekiwania i potrzeby. Jednakże przy tak szerokim wyborze dostępnych platform, trudno jest być aktywnym na każdej z nich. Czy rzeczywiście konieczne jest, aby Twoja marka była obecna na wszystkich kanałach social media?

Próba obecności na wszystkich możliwych platformach społecznościowych często prowadzi do błędów w strategii komunikacji. W efekcie nie tylko nie osiąga się zamierzonych celów, ale może to również zaszkodzić wizerunkowi marki. Powielanie tych samych treści na różnych kanałach, zamiast dostosowywania ich do specyfiki każdej platformy, lub zaniedbywanie jednych profili na rzecz innych może skutkować nieaktywnymi kontami, co negatywnie wpływa na postrzeganie marki przez odbiorców. Pamiętaj, że media społecznościowe to narzędzie do realizacji Twoich celów marketingowych, a nie cel sam w sobie. Zakładanie konta na popularnej platformie tylko dlatego, że jest na topie, nie jest najlepszym podejściem.

Aby uniknąć tych problemów, warto skoncentrować swoje wysiłki na kilku kluczowych platformach, które najlepiej pasują do charakteru Twojej działalności, oferują szerokie zasięgi i sprzyjają zaangażowaniu odbiorców. Skupiając się na odpowiednich kanałach, możesz lepiej wykorzystać swój czas i zasoby, a jednocześnie zapewnić spójność i efektywność swoich działań w mediach społecznościowych.

Które social media wybrać?

Każda platforma społecznościowa ma swoją specyfikę, różne wady i zalety, a użytkownicy oczekują od nich różnych treści. Dlatego wybór odpowiedniego medium powinien być przemyślaną decyzją, a nie przypadkowym wyborem. Oto krótkie podsumowanie najpopularniejszych platform:

Facebook: Idealny do budowania społeczności i utrzymywania kontaktu z szeroką grupą odbiorców. Doskonały do tworzenia profili informacyjnych i prowadzenia kampanii reklamowych o szerokim zasięgu.

Instagram: Platforma skupiona na treściach wizualnych, idealna dla firm z branż kreatywnych, modowych, gastronomicznych i lifestyle'owych. Doskonała do budowania zaangażowania poprzez obrazy i krótkie filmy.

LinkedIn: Skierowany głównie do profesjonalistów i firm B2B. Świetny do budowania wizerunku eksperta, nawiązywania kontaktów biznesowych i prowadzenia kampanii skierowanych do konkretnej grupy zawodowej.

Twitter/X: Szybka, dynamiczna platforma idealna do komunikowania aktualnych wydarzeń, angażowania się w dyskusje społeczne i monitorowania trendów. Skuteczny w przypadku firm zaangażowanych społecznie oraz tych, które potrzebują szybkiego kontaktu z odbiorcami.

TikTok: Platforma skoncentrowana na krótkich, kreatywnych filmach, popularna wśród młodszych użytkowników. Idealna do tworzenia viralowych treści i budowania świadomości marki wśród młodszych grup demograficznych.

Pinterest: Wizualna wyszukiwarka i platforma inspiracji, idealna dla firm z branż takich jak moda, design, kulinaria i DIY. Doskonała do generowania ruchu na stronie i inspirowania klientów do zakupów.

YouTube: Największa platforma do udostępniania wideo, idealna do tworzenia dłuższych treści edukacyjnych, recenzji produktów, tutoriali i budowania zaangażowania przez wideo. Doskonała dla firm, które chcą pozycjonować się jako eksperci w swojej branży i docierać do szerokiej publiczności. Każda z tych platform ma swoje unikalne cechy, które mogą wspierać różne cele biznesowe, dlatego warto starannie przemyśleć, które z nich najlepiej pasują do Twojej marki.

Dlatego zastanawiając się nad tym, jakie kanały social media firmy prowadzić musisz sobie odpowiedzieć na kilka kluczowych pytań:

Czy Twoi docelowi odbiorcy są aktywni na wybranym kanale?

Według raportu Hootsuite, Facebook ma do 18 mln polskich użytkowników, z większością korzystającą z mobilnych wersji aplikacji. Kobiety są bardziej aktywne na tej platformie, na Facebooku kobiety klikają w reklamy średnio 23 razy miesięcznie, podczas gdy mężczyźni 15 razy. Na Instagramie w Polsce jest ponad 9 milionów użytkowników, co stanowi ponad 60% osób korzystających z mediów społecznościowych. Dominują kobiety, które stanowią 60% użytkowników, a co piąty użytkownik to kobieta w wieku 18-24 lat. Instagram pozwala dotrzeć do 28% Polaków powyżej 13 roku życia. LinkedIn jest szczególnie popularny wśród kadry zarządzającej, z potencjalnym zasięgiem ponad 4 milionów użytkowników. Ma przewagę mężczyzn, choć różnica jest niewielka. Główna grupa użytkowników to osoby w wieku 25-44 lat, z rosnącą liczbą użytkowników w wieku 18-24 oraz powyżej 55 lat. Nie jest najlepsza do dotarcia do osób uczących się lub początkujących w karierze zawodowej. Twitter w Polsce cieszy się popularnością wśród osób z większych miast i z wykształceniem średnim lub wyższym. Serwis ma 1,35 miliona użytkowników, z dominującą grupą mężczyzn (ponad 70%).

TikTok, który przyciąga głównie młodszych użytkowników (19-25 lat), jest również efektywną platformą reklamową. Ponad 62% użytkowników zna konta marek na TikToku, co świadczy o jego potencjale reklamowym.

Czy treści, które zamierzasz publikować, pasują do specyfiki danego medium?

Różne platformy społecznościowe lepiej pasują do różnych branż. Niektóre rodzaje działalności lepiej sprawdzają się na jednej platformie niż na innej. Istnieją jednak uniwersalne kanały, które mogą służyć każdej firmie, niezależnie od jej profilu. Ważne jest także, aby pamiętać o standardach każdej platformy. Na przykład Facebook ma restrykcyjne zasady dotyczące reklam, co może być wyzwaniem dla przedsiębiorców.

Czy jesteś w stanie regularnie zarządzać wybranymi kanałami, poświęcając na to odpowiednią ilość czasu?

Jeśli masz ograniczony czas na zarządzanie social media, warto skupić się na platformach, które najlepiej pasują do Twojej strategii i możliwości. Może to oznaczać wybór jednej lub dwóch platform, na których możesz być naprawdę aktywny i zaangażowany, zamiast próbować zarządzać wszystkimi możliwymi kanałami. Facebook: Działa dobrze dla dłuższych postów, artykułów i angażujących treści wizualnych. Wymaga regularności, ale niekoniecznie częstych aktualizacji. Odpowiedni dla osób, które mogą poświęcić czas na tworzenie wartościowych treści raz lub dwa razy w tygodniu. Instagram: Skupia się na treściach wizualnych (zdjęcia, filmy, Stories). Wymaga częstszej aktualizacji, aby utrzymać zaangażowanie odbiorców. Regularne posty, Stories i interakcja z użytkownikami są kluczowe, co może wymagać więcej czasu. Twitter: Szybki i dynamiczny, z krótkimi wiadomościami. Wymaga częstszej obecności i aktualizacji, ale mogą to być krótsze i bardziej spontaniczne posty. Odpowiedni dla osób, które mogą poświęcać kilka minut dziennie na zarządzanie kontem. LinkedIn: Skierowany głównie na treści zawodowe i biznesowe. Posty mogą być mniej częste, ale powinny być dobrze przemyślane i profesjonalne. Regularność jest ważna, ale częstotliwość publikacji może być niższa niż na Instagramie. YouTube: Skupia się na dłuższych formach wideo. Produkcja treści wideo wymaga więcej czasu na nagranie, edycję i publikację. Regularne zarządzanie kanałem YouTube oznacza częste interakcje z widzami, odpowiedzi na komentarze i optymalizację treści. TikTok: Krótkie, dynamiczne wideo. Wymaga częstej publikacji, ale tworzenie treści może być mniej czasochłonne niż produkcja wideo na YouTube. Kluczowa jest regularność i kreatywność, co wymaga zaangażowania i pomysłowości.

Ostateczny sukces Twojej strategii w mediach społecznościowych zależy od tego, jak dobrze przemyślisz odpowiedzi na te pytania.

Weryfikowanie powiązań MŚP

Bogna Bakalarz

Zgodnie z treścią art. 1 Załącznika nr 1 do zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącego definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw za przedsiębiorstwo uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Do przedsiębiorców zalicza się w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz przedsiębiorstwa rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą.

Na ogólną kategorię mikroprzedsiębiorstw (MŚP) składają się przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 milionów EUR oraz/lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 milionów EUR.

W kategorii MŚP wyróżnia się przedsiębiorstwo małe, które definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 pracowników i którego roczny obrót oraz/lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów EUR. Drugą kategorią przedsiębiorstw wyróżnionych w kategorii MŚP jest mikroprzedsiębiorstwo, które definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót oraz/lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów EUR.

Jakich danych należy używać w celu prawidłowego przeprowadzenia obliczeń? Należy przyjąć dane zawarte w ostatnim zatwierdzonym rocznym sprawozdaniu finansowym. Nowo utworzone przedsiębiorstwa, których sprawozdania finansowe jeszcze nie zostały zatwierdzone, powinny złożyć oświadczenie, które zawiera ocenę dokonaną w dobrej wierze (w postaci biznesplanu) w trakcie roku obrotowego. Ten biznesplan powinien obejmować cały okres (lata obrotowe) do momentu generowania obrotu przez podmiot.

Przynależność przedsiębiorstwa lub jej brak do kategorii MŚP jest kluczowym czynnikiem pozwalającym na uzyskanie przez dane przedsiębiorstwo pomocy de minimis. Natomiast zakresy i limity pomocy de minimis zostały na nowo określone przez Komisję Europejską w dniu 13 grudnia 2023 roku w dwóch rozporządzeniach, które regulują udzielanie pomocy de minimis:

1. Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis – które zastąpiło rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108

Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz

2. Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym – które zastąpiło rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.

Oba rozporządzenia weszły w życie 1 stycznia 2024 roku. Szczegóły zmian w limitach i sposobie obliczania wysokości przyznanej pomocy de minimis. W biuletynie LPNT nr 1/2024 opisane zostały zmiany wprowadzone przez wskazane wyżej rozporządzenia.

MŚP a przedsiębiorstwa niebędące MŚP: główne kryteria

Oprócz zatrudnienia oraz obrotu i/lub rocznej sumy bilansowej określamy: zasoby, własność, partnerstwa, powiązania w celu wskazania czy dane przedsiębiorstwo jest powiązane lub partnerskie i czy te powiązania mają wpływ na określenie wielkości przedsiębiorstwa. Po przeprowadzeniu szczegółowej analizy określamy:

1. Przedsiębiorstwo samodzielne: jeżeli przedsiębiorstwo jest całkowicie niezależne albo posiada co najmniej jeden mniejszościowy udział (przy czym każdy z udziałów jest mniejszy niż 25%) w innych przedsiębiorstwach; jeżeli przedsiębiorstwo jest samodzielne, uwzględnia się tylko liczbę zatrudnionych oraz dane finansowe zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym, żeby sprawdzić, czy przedsiębiorstwo to mieści się w określonych pułapach i progach dotyczących definicji MŚP;

2. Przedsiębiorstwo partnerskie: jeżeli wysokość udziałów w innych przedsiębiorstwach wynosi co najmniej 25%, ale nie więcej niż 50%, wówczas uznaje się, że są to przedsiębiorstwa partnerskie; przedsiębiorstwo, które ustanowiło pewne partnerstwa finansowe z innymi przedsiębiorstwami, ale żadne z przedsiębiorstw pozostających w tym związku nie sprawuje rzeczywistej bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad pozostałymi. Partnerami są przedsiębiorstwa, które nie są ani samodzielne, ani ze sobą powiązane;

3. Przedsiębiorstwo powiązane: jeżeli wysokość udziałów w innych przedsiębiorstwach przekracza próg 50%, przedsiębiorstwa te uważa się za przedsiębiorstwa powiązane; przedsiębiorstwami powiązаныmi są przedsiębiorstwa tworzące grupę, w której jedno przedsiębiorstwo kontroluje bezpośrednio lub pośrednio większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie lub wywiera dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo;

Obliczeń w odniesieniu do samodzielności przedsiębiorstw, partnerstwa i powiązań dokonuje się poprzez analizę powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami. Dostępne dane posłużą ostatecznie w ustaleniu, czy dane przedsiębiorstwo mieści się w progach i pułapach ustanowionych w definicji MŚP. W zależności od sytuacji konieczne może być uwzględnienie przez przedsiębiorstwo:

1. jedynie jego własnych danych,
2. pewnego odsetka danych w przypadku przedsiębiorstwa partnerskiego lub
3. wszystkich danych każdego przedsiębiorstwa uważanego za powiązane z nim.

Wątpliwości interpretacyjne pojawiają się przy weryfikacji przedsiębiorstw partnerskich i powiązanych.

W odniesieniu do przedsiębiorstw partnerskich, przy ustalaniu, czy przedsiębiorstwo kwalifikuje się do statusu MŚP, dane przedsiębiorstwo musi dodać do własnych danych pewien procent liczby zatrudnionych swojego partnera i pewien procent jego danych finansowych. Procent ten odzwierciedla odsetek posiadanych udziałów lub praw głosu – w zależności od tego, który jest większy. Na przykład jeżeli przedsiębiorstwo posiada 30% udziałów w innym

przedsiębiorstwie, dodaje do własnych danych liczbowych 30% liczby zatrudnionych, obrotu i sumy bilansowej tego przedsiębiorstwa partnerskiego. Jeśli istnieje kilka przedsiębiorstw partnerskich, taki sam rodzaj obliczeń należy przeprowadzić dla każdego z partnerów znajdującego się bezpośrednio na rynku wyższego lub niższego szczebla w stosunku do danego przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorstwami powiązаныmi są przedsiębiorstwa tworzące grupę, w której jedno przedsiębiorstwo kontroluje bezpośrednio lub pośrednio większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie lub wywiera dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo

Dwa przedsiębiorstwa lub większa ich liczba są powiązane, jeżeli pozostają one ze sobą w którymkolwiek z następujących związków:

1. przedsiębiorstwo ma większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu bycia udziałowcem lub wspólnikiem;

2. przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;

3. przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo na podstawie umowy zawartej z tym przedsiębiorstwem lub postanowień w jego statucie bądź umowie spółki;

4. przedsiębiorstwo jest w stanie sprawować wyłączną kontrolę, na mocy umowy, nad większością praw głosów udziałowców lub wspólników w innym przedsiębiorstwie.

Typowym przykładem przedsiębiorstwa powiązanego jest jednostka, w której inna jednostka posiada całościowy udział.

Wskazanie, że dane przedsiębiorstwo jest powiązane z innym może zarówno wpłynąć na uznanie, że badane przez nas przedsiębiorstwo nie spełnia kryteriów zakwalifikowania do MŚP a także może mieć wpływ na limity pomocy de minimis, a co za tym idzie brak możliwości skorzystania ze wsparcia współfinansowanego ze środków UE.

Przedsiębiorstwo ubiegające się o wsparcie już na etapie aplikowania o środki UE jest zobowiązane wykazać, że spełnia kryteria objęcia wsparciem przewidzianym w danym projekcie UE. Dodatkowo realizator projektu może dokonywać weryfikacji na podstawie ogólnodostępnych informacji. Przy weryfikacji przedsiębiorstw warto korzystać z różnych źródeł, w tym takich jak rejestr przedsiębiorców, rejestr dłużników, dokumenty sądowe, bazy danych o płatnościach oraz opinie i oceny innych przedsiębiorstw.

Stan prawny na dzień 30.08.2024 r.

Źródła:

1. Poradnik dla użytkowników dotyczący MŚP Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2015
2. Załącznik nr 1 do zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 6 maja 2003 r;

Work-Life Balance w Kodeksie pracy

Katarzyna Gibuła

W obecnych czasach, gdy tempo życia wzrasta a praca stała się znaczącą jego częścią, kwestia równowagi między życiem prywatnym a zawodowym zyskuje na znaczeniu. Wychodząc temu naprzeciw Unia Europejska wprowadziła Dyrektywę Work-Life Balance. Nowe przepisy wprowadzają do Kodeksu pracy szereg rozwiązań, które mają wpłynąć pozytywnie nie tylko na jakość życia pracowników, ale też na ich stosunek do pracodawcy. System oparty na Work-Life Balance dba także o kondycję psychiczną oraz motywację pracownika, dając mu poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa, co bezpośrednio przekłada się na zwiększenie jego zaangażowania i produktywności, a co za tym idzie osiągnięcie lepszych wyników. Wdrożenie Dyrektywy Work-Life Balance ma także na celu zrównać prawa kobiet i mężczyzn na rynku pracy oraz ochronić pracowników przed zjawiskiem tzw. wypalenia zawodowego.

Jak Dyrektywa WLB zmieniła polski Kodeks pracy?

Urlopy związane z rodzicielstwem

Jedną z kluczowych zmian, jaką do Kodeksu pracy wprowadza wspomniana dyrektywa, jest **wyłużenie urlopu rodzicielskiego do 41 tygodni** w przypadku ciąży pojedynczej oraz do 43 tygodni w przypadku ciąży mnogiej. W sytuacji rodziców dziecka posiadającego zaświadczenie lekarskie stwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, mają oni prawo do urlopu rodzicielskiego w celu sprawowania opieki nad tym dzieckiem w wymiarze do **65 tygodni** – w przypadku urodzenia

jednego dziecka lub **67 tygodni** – w przypadku urodzenia większej liczby dzieci przy jednym porodzie.

Ponadto każdy z rodziców uzyskuje prawo do 9 tygodni urlopu, których nie będzie można przenieść na drugiego rodzica. Takie rozwiązanie przyczynia się bezpośrednio do tworzenia więzi w rodzinie, jak i ułatwia podział opieki nad dzieckiem. Ciekawą opcją jest możliwość jednoczesnego korzystania z urlopu rodzicielskiego przez oboje rodziców pracujących. W tym miejscu warto wspomnieć, że dyrektywa wprowadziła również zapisy dotyczące ochrony pracowników przed dyskryminacją, która mogłaby wynikać z korzystania z urlopow macierzyńskich bądź rodzicielskich.

Korzyści dla pracowników	Korzyści dla pracodawców
Możliwość przejścia na elastyczną organizację pracy (m.in. skrócony czas pracy, praca zdalna)	Poprawa wizerunku pracodawcy
Poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji poprzez zminimalizowanie stresu związanego z korzystaniem ze zwolnień od pracy (urlop opiekuńczy, zwolnienie z tytułu siły wyższej)	Podniesienie produktywności
Możliwość współdzielenia obowiązków z drugim rodzicem	Możliwość utrzymania wartościowych pracowników
Możliwość racjonalnego łączenia życia prywatnego z zawodowym	Lojalność i zaangażowanie pracowników

Urlop opiekuńczy oraz zwolnienie z powodu siły wyższej

Dyrektywa przewiduje też dodatkowe uprawnienia w razie sytuacji rodzinnych, które nie są związane z rodzicielstwem, a które usprawiedliwiają nieobecność pracownika w pracy.

Pierwszym z nich jest urlop opiekuńczy. Jest to zupełnie odrębny rodzaj zwolnienia od pracy, niezależny od sprawowania opieki nad chorym dzieckiem lub członkiem rodziny bądź dzieckiem zdrowym do 14 roku życia. Prawo do urlopu opiekuńczego przysługuje pracownikowi w ograniczonym wymiarze. W ciągu jednego roku kalendarzowego może on bowiem skorzystać z maksymalnie **5 dni** takiego zwolnienia od pracy. Za ten czas pracownikowi nie będzie przysługiwało wynagrodzenie.

Drugim uprawnieniem jest możliwość skorzystania ze zwolnienia od pracy z powodu siły wyższej w pilnych sprawach rodzinnych spowodowanych chorobą lub wypadkiem, jeżeli jest niezbędna natychmiastowa obecność pracownika. Wymiar takiego zwolnienia to **2 dni (lub 16 godzin)**, za czas którego pracownik zachowuje prawo do połowy wynagrodzenia.

Elastyczna organizacja pracy

Dla rodziców dzieci do 8. roku życia Dyrektywa Work-Life Balance przewidziała możliwość zawnioskowania do pracodawcy o elastyczną organizację pracy, która polegać może na np.: wdrożeniu pracy zdalnej, systemu ruchomego czasu pracy, systemu pracy weekendowej lub skróconego tygodnia pracy. Może być też realizowana poprzez obniżenie wymiaru czasu pracy, jak również zastosowanie wobec pracownika indywidualnego rozkładu czasu pracy. Rodzic zainteresowany objęciem go elastyczną organizacją pracy musi złożyć odpowiedni wniosek do pracodawcy w terminie 14 dni przed planowanym rozpoczęciem korzystania ze wskazanej we wniosku formy zatrudnienia. Pracodawca zaś ma obowiązek rozpatrzyć wniosek, uwzględniając potrzeby pracownika, a także własne potrzeby i możliwości, w tym konieczność zapewnienia ciągłości pracy, organizację pracy lub rodzaj wykonywanej pracy.

O swojej decyzji pracodawca informuje pracownika w formie pisemnej w terminie 7 dni od otrzymania wniosku.

Pozostałe uprawnienia pracowników

Kolejną istotną kwestią, na którą warto zwrócić uwagę, jest prawo pracownika zatrudnionego minimum 6 miesięcy u da-

nego pracodawcy do wystąpienia raz w roku z wnioskiem o bardziej przewidywalne i bezpieczne warunki pracy. Wniosek pracownika może dotyczyć zarówno zmiany rodzaju umowy na umowę najbardziej stabilną – z czasu określonego na czas nieokreślony – jak też zmiany innych warunków zatrudnienia, np. zmianę z niepełnego na pełny wymiar czasu pracy. Pracodawca powinien udzielić pracownikowi odpowiedzi na wniosek nie później niż w ciągu 1 miesiąca od dnia jego otrzymania.

Mimo że nowe przepisy wprowadziły znaczące udogodnienia dla pracownika, warto wypracować w sobie pewne nawyki, które pomogą zachować równowagę między życiem prywatnym a zawodowym. Poniższe rady mogą okazać się pomocne:

- Zadania wykonuj na czas. Odwlekanie spowoduje nawarstwienie się zadań i wygeneruje niepotrzebny stres.
- Właściwie planuj pracę. W pierwszej kolejności zrób zadania trudniejsze i czasochłonne rezygnując z rozpraszaczy typu „smartfon”.
- Pamiętaj, że dni wolne to czas na regenerację sił, spotkania z bliskimi lub rozwijanie swoich pasji.
- Bądź aktywny fizycznie, co pozwoli zredukować napięcie i stres.
- Przynajmniej raz w roku zrób sobie dłuższy „regeneracyjny” urlop. Pamiętaj, że wypoczęty pracownik rzadziej korzysta ze zwolnień lekarskich.

Podsumowanie

Dyrektywa Work-Life Balance stanowi istotny krok w kierunku poprawy jakości życia pracowników oraz satysfakcji z wykonywanej przez nich pracy. Wprowadzone do Kodeksu pracy zmiany wzmocniły ochronę pracownika - rodzica, a obowiązki nałożone na pracodawców przyczyniły się do lepszego zrozumienia potrzeb pracowników, niosąc ze sobą wiele korzyści dla całej organizacji. Wielu pracodawców z czasem przekonało się, że warto inwestować w rozwój zdrowych relacji między życiem zawodowym a prywatnym, ponieważ prowadzi to do zadowolenia pracowników, co w szerszej perspektywie przynosi korzyści obu stronom stosunku pracy.

Współczesny świat dynamicznie się zmienia, a technologia staje się nieodłącznym elementem codziennego życia. Coraz więcej firm opiera swoją działalność na zaawansowanych technologiach, a w przyszłości możemy się spodziewać, że większość branż będzie związana z IT. W związku z tym, kluczowym wyzwaniem staje się odpowiednie przygotowanie dzieci do przyszłego rynku pracy. Nauka robotyki i programowania już od najmłodszych lat staje się nie tylko modą, ale przede wszystkim koniecznością, która może przynieść wymierne korzyści w rozwoju młodego pokolenia

Od ośmiu lat pracuję w edukacji zdobywając doświadczenie na różnych poziomach kształcenia. Jako nauczyciel informatyki, miałam okazję z bliska obserwować, jak nauka programowania wpływa na rozwój najmłodszych dzieci. Zauważyłam, że rozwijanie umiejętności programistycznych nie tylko stymuluje ich logiczne myślenie i zdolność do rozwiązywania problemów, ale także wzmacnia ich kreatywność i umiejętność pracy w zespole.

Widząc te pozytywne korzyści, zrozumiałam, jak ważne jest, aby dzieci miały dostęp do edukacji programistycznej już od najmłodszych lat. Jednocześnie zauważyłam, że na rynku jest niewiele instytucji, które w przystępny i atrakcyjny sposób przekazywałyby wiedzę oraz umiejętności z tego zakresu. W Zamościu brakowało miejsc, gdzie dzieci mogłyby uczyć się w sposób efektywny i efektywny, co zainspirowało mnie do działania. Dlatego postanowiłam założyć firmę **EnterCode** i dołączyć do sieci franczyzowej Akademii **GO4Robot**.

Od tego czasu wraz z mężem działam jako **GO4Robot Zamość** a od lipca otworzyliśmy nowy oddział **GO4Robot Lublin**. Staliśmy się częścią ogólnopolskiej sieci edukacyjnej, specjalizującej się w nauczaniu robotyki i programowania dla dzieci i młodzieży. Dzięki temu możemy korzystać z wypracowanych metod dydaktycznych, sprawdzonych programów nauczania i wsparcia eksperckiego, co pozwala nam oferować najwyższej jakości zajęcia edukacyjne.

Od koordynacji po wyobraźnię - jak nasze zajęcia wzmacniają kluczowe kompetencje u dzieci?

Na naszych zajęciach dzieci rozwijają szereg kluczowych kompetencji, które wspierają ich wszechstronny rozwój. Przede wszystkim koncentrujemy się na **lateralizacji i koordynacji oko-ręka**, co pomaga w precyzyjnych i skoordynowanych ruchach oraz wspiera harmonijny rozwój obu półkul mózgowych. Poprawiamy także **kompetencje matematyczne**, rozwijając zdolności do rozwiązywania

-Zbuduj! -Zaprogramuj! -Zapamiętaj!

problemów matematycznych, logicznego myślenia oraz analizowania danych. Ćwiczenia **motoryki małej i dużej** wpływają na precyzyjne ruchy dłoni i palców, a także ogólną koordynację i równowagę, wspierając ogólny rozwój fizyczny dzieci. Uczymy dzieci **myślenia algorytmicznego**, czyli planowania krok po kroku i tworzenia sekwencji działań, co rozwija zdolność systematycznego myślenia i rozwiązywania problemów. Rozwój myślenia logicznego pozwala dzieciom analizować sytuacje, dostrzegać zależności przyczynowo-skutkowe oraz logicznie wnioskować. **Myślenie szeregowe** wspiera umiejętność porządkowania informacji i zdarzeń w sposób logiczny, co jest istotne przy rozwiązywaniu złożonych zadań. Zajęcia wspierają również rozwój emocjonalny, pomagając dzieciom rozpoznawać, wyrażać i zarządzać emocjami, co sprzyja budowaniu zdrowych relacji społecznych i radzeniu sobie ze stresem. Poprzez ćwiczenia rozwijamy także **spostrzegawczość**, co poprawia koncentrację i zdolność dostrzegania szczegółów w otoczeniu. Pracujemy nad **trwałością pamięci**, co ułatwia

lepsze zapamiętywanie i przyswajanie wiedzy. Wreszcie, rozwijamy **wyobraźnię przestrzenną**, wspierając umiejętność wizualizowania obiektów i ich relacji w przestrzeni, co jest kluczowe w naukach ścisłych i technologii.

Jako matka trójki dzieci mogę z pełnym przekonaniem stwierdzić, że nauka robotyki i programowania od najmłodszych lat przynosi niesamowite korzyści. Na przykładzie mojego syna, który zaczął budować i programować roboty już w wieku 5 lat, widzę, jak pozytywnie wpływa to na jego rozwój. Nigdy nie miał problemów z nauką, a liczenie w pamięci stało się dla niego naturalne – nigdy nie potrzebował liczydła ani liczenia na palcach. Zajęcia z robotyki wpłynęły również na jego koncentrację na lekcjach, samodyscyplinę i systematyczność. Co więcej, odrabia samodzielnie prace domowe, praktycznie bez mojego zaangażowania, co dodatkowo świadczy o jego rosnącej samodzielności. To tylko niektóre z licznych zalet, jakie niesie ze sobą ta forma edukacji.

PIERWSZA LEKCJA PRÓBNA

**PROGRAMOWANIE
I ROBOTYKA DLA DZIECI
OD 3 DO 12 ROKU ŻYCIA**

ZAPISZ SIĘ

Czym wyróżniamy się na tle konkurencji?

Nasze zajęcia wyróżniają się na tle konkurencji dzięki szeregowi unikalnych cech. **Profesjonalne konspekty zajęć** przygotowane przez doświadczonych pedagogów gwarantują najwyższy poziom edukacji, dostosowany do wieku i umiejętności dzieci. Każde zajęcia rozpoczynamy **storytellingiem**, wprowadzając dzieci w tematykę dnia poprzez fascynujące historie. Następnie, dzieci budują roboty według instrukcji na tabletach, programują je i bawią się nimi. Prowadzimy zajęcia w **bezpiecznym środowisku** przedszkoli i szkół, co sprawia, że dzieci są bardziej otwarte na naukę i zabawę. Na każdej lekcji dzieci budują innego robota, co zapewnia **zróżnicowanie i ciągłe wyzwania**, utrzymując ich zainteresowanie. Zajęcia są planowane zgodnie z zasadą „Zbuduj - Zaprogramuj - Zapamiętaj”, co zapewnia strukturalne i efektywne nauczanie. Utrzymujemy porządek i dyscyplinę, co pozwala dzieciom lepiej się skupić

i efektywniej pracować, a klocki i materiały edukacyjne są organizowane w sposób uporządkowany. Uczymy dzieci przestrzegania zasad zawartych w **Kodeksie Robotyka**, który promuje szacunek wobec kolegów, dbałość o sprzęt oraz odpowiednie zachowanie. Pracujemy w **kameralnych grupach do 14 osób**, co pozwala na indywidualne podejście do każdego dziecka i zapewnia wysoki poziom nauczania.

Dodatkowe korzyści, jakie oferujemy w ramach naszych zajęć, to przede wszystkim nowoczesne i wygodne rozwiązania organizacyjne. Zapisy na kursy prowadzimy przez nasz własny system zapisów, co umożliwia łatwe i szybkie rejestrowanie uczestników. Posiadamy również własny dziennik elektroniczny, który zapewnia pełną przejrzystość i dostęp do informacji o zajęciach. Umowy z rodzicami podpisujemy w formie elektronicznej, a ich rozwiązanie jest proste – wystarczy zgłosić rezygnację do końca każdego miesiąca. Na każdym zajęciu sprawdzamy frekwencję, a także wpisujemy temat lekcji, aby rodzice mieli pełną wiedzę o realizacji programu i postępach dziecka. **Brak dodatkowych obowiązków dla personelu przedszkola lub szkoły** oznacza, że cała organizacja i prowadzenie zajęć leży po naszej stronie – przedszkole/szkola udostępnia jedynie salę, a my zajmujemy się resztą.

Szczegóły oferty naszych zajęć znajdują się na stronie: <https://go4robot.pl/lublin/>

Przyszłość edukacji i rozwój firm

Inwestowanie w edukację technologiczną dzieci, to inwestycja w przyszłość całego społeczeństwa. Przygotowanie młodego pokolenia do wyzwań, jakie przyniesie przyszłość, jest naszym obowiązkiem. Dzięki nauce robotyki i programowania dzieci będą mogły nie tylko znaleźć satysfakcjonującą pracę, ale także aktywnie przyczynić się do rozwoju technologii.

Podsumowując, wprowadzenie dzieci w świat programowania i robotyki to krok w stronę lepszej przyszłości. To nie tylko rozwój indywidualnych talentów i umiejętności, ale także szansa na stworzenie społeczeństwa gotowego na wyzwania XXI wieku. Dajmy naszym dzieciom narzędzia, które pozwolą im zbudować lepszy świat.

INKUBATOR TECHNOLOGICZNY

INKUBATOR
TECHNOLOGICZNY

▶ wynajem powierzchni biurowej

▶ specjalistycznie wyposażone pomieszczenia
(sala konferencyjna, pomieszczenia biurowe)

▶ usługi doradcze z zakresu prawa, księgowości,
marketingu, tworzenia biznesplanu

508 330 997

www.lpnt.pl

administracja@lpnt.pl

Skontaktuj się z nami!

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny S.A.
ul. Dobrzańskiego 3
20-262 Lublin

☎ **81 534 61 00**
✉ **biuro@lpnt.pl**
🌐 **lpnt.pl**

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny SA

lpnt_

@lpnt

@LubelskiPark